

Vraag nr. 6
van 4 oktober 2002
van de heer JULIEN DEMEULENAERE

Kwetsbare gebieden – Peilputten

Met betrekking tot de meetpunten die in de kwetsbare gebieden zullen worden ingezet om het vereiste cijfermateriaal in kaart te brengen, rijzen de laatste maanden nogal wat vragen en bekommernissen.

Daarbij gaat het onder andere om onzekerheid over de objectiviteit van de meetgegevens. Indien door een te ondiepe peilput puur oppervlaktewater gemeten zou worden, zal men tot de verkeerde resultaten komen, aangezien oppervlaktewater heel wisselende resultaten geeft naargelang de weeromstandigheden. Eenzelfde bekommernis heeft betrekking op het vernieuwen van de peilputten of het ontwateren ervan : stilstaand water vervuult zichzelf nu eenmaal en zal de resultaten vertekenen.

Andere bekommernissen hebben betrekking op de beveiliging van de putten en bepaalde afstandsregels ten opzichte van beken en grachten.

1. Worden de peilputten op een aanzienlijke diepte geboord (bv. 15 m) om een objectief resultaat te verkrijgen ?
2. Om de hoeveel tijd worden de peilputten vernieuwd en/of ontwaterd ?
3. Welke beveiligingen worden, er aan de peilputten aangebracht teneinde te vermijden dat er beïnvloeding van de meetresultaten zou plaatsvinden ?
4. Wordt er een ruime afstand in acht genomen ten opzichte van beken en grachten die tot voor kort als lozingsaders voor riolen dienden ?

Antwoord

Grondwater wordt volgens artikel 2 van de nitraatrichtlijn (91/676/EEG) gedefinieerd als : "al het water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met bodem of ondergrond staat". De peilputten worden steeds geplaatst met een filter in de verzadigde zone zodat enkel grondwater in de peilput kan stromen. Afstromend hemelwater of water afkomstig van het buiten de oevers treden van be-

paalde waterlopen kunnen de peilput niet beïnvloeden aangezien deze waterdicht is afgesloten.

1. De diepte van de putten verschilt normaal van plaats tot plaats en is afhankelijk van de lokale geologie (o.a. diepte van de oxidatiezone). Het gaat normaal wel om relatief ondiepe putten (enkele meters tot maximaal 30 meter).
 2. Een peilput is opgebouwd uit een filterelement en een stijgbuis (meestal PVC). Het filterelement is een geperforeerde (PVC-)buis waarlangs grondwater in de peilput kan stromen. Dit laat toe om grondwaterstanden op te meten en grondwaterstalen te nemen van grondwater dat zich bevindt op het niveau van het filterelement. Na het plaatsen van deze peilput en vooraleer een staalname wordt uitgevoerd, wordt de peilput steeds schoongepompt. Dit betekent dat het aanwezige water eruit wordt gepompt zodat "vers" grondwater in de peilput kan stromen. Door het monitoren van de geleidbaarheid en de zuurtegraad van het toestromende water kan afgeleid worden of dit water representatief is voor het grondwater in de watervoerende laag op het niveau van de filter. Pas wanneer de geleidbaarheid en de zuurtegraad constant blijven, wordt het waterstaal als representatief beschouwd.
- Peilputten kunnen dus gedurende een lange termijn (tientallen jaren) gebruikt worden op voorwaarde dat ze bestaan uit inert materiaal (geen reactie met het grondwater) en voor gebruik schoongepompt en niet beschadigd worden. De intactheid van een peilput kan ook steeds gecontroleerd worden met behulp van specifieke meetapparatuur.
3. De waarnemingsputten worden gelijkgronds afgewerkt en afgesloten met een deksel met slot dat zorgt voor de nodige bescherming. De stijgbuis zelf wordt afgesloten met een dop.

Gezien het waterafsluitend karakter van zowel het deksel als de dop kan er geen beïnvloeding optreden door insijpelend oppervlaktewater.

4. Eén van de criteria waaraan de potentiële meetpuntlocaties moeten voldoen, is : "gelegen op een afstand van minimum 5 maal de breedte van een waterloop". Bij de beoordeling van de geschiktheid van een meetpunt wordt er dus rekening gehouden met de aanwezigheid van beken en grachten.